

Kawabata Yasunari

Địa ngục

Dịch: Nguyễn Nam Trân

ĐỊA NGỰC

Kawabata Yasunari

Dịch giả: Nguyễn Nam Trân

Địa ngục

Kawabata Yasunari

Dịch giả: Nguyễn Nam Trân

Bìa: *M.C.P*

Nguồn: *Chim Việt cảnh Nam*

Trình bày: *Muôn Phương*

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

Địa ngục

KAWABATA YASUNARI

Dịch giả: Nguyễn Nam Trân

Chim Việt cảnh Nam
Số 92 / 21-01-2024

Tôi chết được bảy năm rồi nhưng đôi khi vẫn có những cuộc trò chuyện ngăn ngăn với người bạn thân là anh Nishidera. Hiếm khi chúng kể lễ đông dài vì làm như thế, cả hai đều sẽ mệt mỏi.

Ngày hai mươi tháng tư vừa qua, chúng tôi có dịp trò chuyện với nhau ở Unzen¹ trên đảo Kyushu.

Hôm đó, Nishidera được đưa đến một căn buồng nằm trong góc sâu của một khách sạn. Lúc cô hầu phòng đang

¹ Tên một cao nguyên có núi lửa ở miền Nam nước Nhật. Còn gọi là Địa ngục Unzen.

hý hoáy mở khóa, anh đứng chờ ngoài hành lang. Khi cánh cửa phòng vừa bật ra, mùi diêm sinh như ủa cả về phía anh. Đó là cái mùi bị phong kín lâu ngày trong gian phòng.

Nishidera vẫn đứng ở cửa ra vào như muốn chờ cho mùi ấy bay hết. Tôi mới nói với anh:

– Cú vào đi. Tớ đây mà! Murano chờ ai đâu!

Như kẻ đang mệt là, Nishidera thả người xuống một chiếc ghế rồi lặng lẽ nói:

– Tớ biết thế nào cũng sẽ gặp lại cậu. Khi rời khỏi vùng suối nước nóng Obama và định tiến về phía con đường núi thì tớ bỗng nghe có tiếng ve kêu. Lúa mạch cũng đã đơm bông. Tớ ngạc

nhiên khi thấy trời đất chuyển mùa quá nhanh vì chỉ mới vào giữa tháng tư. Thế nhưng lạ hơn thế, tớ có cảm tưởng tâm hồn mình đang bị một cái gì khác lôi cuốn. Khi chột ngoảnh đầu lại phía bãi biển Obama, tớ thấy những lớp sóng bạc đang vỗ vào mạn một chiếc thuyền con có treo buồm. Lớp sóng đó sáng loáng đến độ tớ nghĩ nó không phải là sóng thực. Không hiểu vì sao, tớ lại nghĩ mình sắp gặp một người bạn thân đã chết... Thế rồi trên những hàng rào cây tươi (ikegaki) bằng cây gai (kanamemochi) trong xóm, tớ thấy có những chiếc lá non màu hồng đang nhú ra. Hoa gai dường như đã nở đầy cành. Khi nhìn những búp lá trên hàng rào gai này hay trên những hàng rào bằng cây hoàng đàn (maki), tớ thấy mình thích được chết. Chẳng phải là có lần tớ và cậu đã đi dạo trên một con

đường vùng Tô-tô-mi² nơi có những hàng rào bằng cây hoàng đàn xanh tốt đó hay sao³!

Tôi mới hỏi Nishidera:

– Hừm! Nhớ gì thì nhớ nhưng mùi diêm sinh này có làm cậu liên tưởng đến vùng Noboribetsu trên đảo Hokkaido không đấy?

– Thì tớ vừa chợt nhớ ra! Ở đây cũng có cảnh hơi nước nóng phun lên giống như cảnh “địa ngục” của vùng Noboribetsu vậy.

Trả lời xong, Nishidera bèn quay sang hỏi ngược tôi:

– Cô Tsujiko giờ ra sao rồi?

2 Tên cũ của một vùng đất nay nằm ở phía Tây thành phố Shizuoka.

3 Có lẽ tác giả chơi chữ ở đây khi lập một tương quan đối lập giữa sự chết (tử) và sự sống qua hình ảnh cái hàng rào bằng cây tươi (sinh). Dù là cây gai, nó vẫn ra hoa ra nụ.

– Con em gái tớ à? Thật ra thì tớ đang định hỏi thăm cậu về Tsujiko đấy!

– Coi kia! Chẳng phải Tsujiko đã mất trước cả cậu hay sao? Cô ấy phải có mặt trong thế giới của người chết chứ? Ở bên đó, cậu không gặp lại cô ấy bao giờ à?

– Không gặp! Làm gì có chuyện người chết gặp người chết dù là giữa thân bằng quyến thuộc. Trong thế giới của những kẻ chết, chỉ có mỗi sự cô độc.

– Nếu được thế thì hay quá!

– Cậu chưa hề nếm mùi cô độc à?

Khi nghe tôi hỏi câu đó, Nishidera lộ vẻ không bằng lòng. Tôi làm bộ không để ý thái độ ấy của bạn, cứ nói tiếp:

– Hồi còn sống, tớ chưa hề trải lòng mình cho một ai. Có lẽ vì đó nên sau khi

chết, tớ mới bị trừng phạt như thế này.

– Nếu trong cõi chết, cậu không gặp ai cả, tại sao cậu lại có thể bắt chuyện với một người đang ở dương gian là tớ? Hồi còn sống, lâu lâu cậu cũng phải gặp mặt và nói chuyện với vợ cậu chứ?

Tôi không trả lời. Nishidera lại hỏi:

– Cậu có biết là dù cậu đã chết từ bảy năm nay mà bây giờ vợ cậu hãy còn ghen tuông vì cậu không nào? Cái này thì ngay đến tớ cũng phải ngạc nhiên. Vợ của cậu lãnh hàng từ một tiệm vải vóc quần áo ở Kyoto và đi bỏ mối nên tớ cũng có dịp giúp đỡ bằng cách giới thiệu một bà khách cho chị ấy. Vợ cậu bảo bà này là mẫu đàn bà mà nếu nhà tôi còn sống, anh ấy sẽ thích lắm, lại thú thực mình không chịu đựng nổi cảnh phải gặp bà ấy nhiều lần. Thấy câu chuyện hơi ngộ nghĩnh nên

tớ đã lỡ đại kể y nguyên cho người đàn bà. Tưởng là không sao nhưng khi biết được, bà kia đã tỏ ra rất khó chịu. Có thể đối với phụ nữ, họ thường bực mình khi nghe một câu chuyện như vậy. Nhưng cậu xem, cậu có thấy là vợ cậu hãy còn ghen dù cậu chết từ lâu rồi không? Vợ cậu vẫn sống đơn thân và không chịu tái hôn. Chắc cậu cho là đương nhiên và không bao giờ phản tỉnh về điều đó chứ gì?

Tôi trả lời:

– Chỉ vì bây giờ Utako vẫn còn yêu tớ mà! Cậu cho rằng người chết biết phản tỉnh là cậu nhầm to. Cái chết chính là sự phản tỉnh cuối cùng của họ đấy.

Nishidera bảo với tôi:

– Tớ hy vọng là như vậy. Tớ không

muốn nhìn mặt một vong hồn đang ở trong trạng thái khổ não.

– Nhân thế, tớ xin hỏi lần này cậu đến Unzen với mục đích gì nào?

Nishidera im lặng một hồi, ánh mắt như có vương mây che và nói:

– Thực ra nó có liên quan đến Tsujiko, cô em gái của cậu đấy.

– Tsujiko à? Thế sao? Địa ngục ở tuổi nước nóng Unzen này giống như cái địa ngục trên Noboribetsu đấy nhỉ? Vì nhớ lại chuyện của Tsujiko mà cậu đã tìm đến Unzen chẳng? Hay vì sợ hãi cảnh vật Noboribetsu là nơi Tsujiko đã chết, cậu không dám tới đó mà tìm đến Unzen, một chỗ tương tự?

– Không đâu cậu ơi. Lúc mới tới, tớ không hề biết cảnh địa ngục Unzen có

gì giống với địa ngục Noboribetsu. Đối với tớ, nếu chúng giống nhau, đó chỉ là sự tình cờ. Giả sử tớ nhận ra có sự giống nhau, chắc tớ chỉ càng hoảng sợ thêm thôi. Vùng suối nước nóng nào cũng có một nơi gọi là địa ngục, mà cảnh địa ngục nào cũng giống như nhau, nào chỉ có địa ngục ở Noboribetsu hay ở Unzen đâu! Nhờ suy nghĩ như thế nên từ hồi này đến giờ, tớ đã giảm đi được phần nào nỗi sợ hãi.

Thế nhưng khi trông gương mặt của Nishidera không có gì biểu lộ nỗi sợ hãi ấy, tôi mới thử hỏi:

– Có thể là vong hồn của Tsujiko đã dẫn dắt cậu đến đây chăng?

– Không đâu cậu ạ. Tớ từng một mình một thân tìm tới chỗ vợ tớ tìm đến để chết!

– Cậu định nói về chị Makiko? Chứ không phải Makiko hãy còn sống sờ sờ ra đó sao? Khi cậu bảo «chỗ vợ tớ tìm đến để chết», tớ thấy cách nói ấy có gì không ổn.

Thế nhưng Nishidera vẫn tiếp tục như chỉ để mỗi mình nghe:

– Cho tới khi đến được Unzen, tớ không biết dòng suối ấy có chất diêm sinh. Trong đầu, tớ không mảy may nghĩ về chuyện xảy ra ở Noboribetsu lẫn Tsujiko. Tớ chỉ nghĩ đến Makiko, vợ tớ thôi.

Cô hầu phòng của khách sạn thông báo đã đến giờ cơm. Nishidera bèn đứng dậy đi ra phòng ăn.

Tôi mới bảo:

– Cơm nước xong mình có đi dạo một vòng xem cảnh địa ngục không nào?

– Từ cửa sổ này nhìn ra, mình có cảm tưởng như khách sạn được xây lên ngay giữa lòng địa ngục. Ở đây lại nghe âm thanh của địa ngục nữa cơ. Nhưng đây làm gì đáng sợ bằng cảnh địa ngục trên Noboribetsu, cậu nhỉ?

– Ủ, phải. Ở đây cũng không có cảnh địa ngục lúc Tsujiko bị rơi xuống và biến thành một bộ xương trắng.

Nishidera đứng bên thành cửa sổ, ngắm từng đợt hơi nước nóng đang bay về phía đỉnh núi.

– Tổ tưởng đây là một ngọn núi thông đen (kuromatsu) nhưng coi bộ có nhiều thông đỏ (akamatsu) hơn. Tuy vậy, thông đỏ ở đây không giống như thông đỏ của những ngọn núi chung quanh Kyôto.

Khi Nishidera đi về phía phòng ăn thì mùi diêm sinh đang dậy lên ở cánh cửa ra vào nơi đó. Phòng ăn rộng rãi đang chìm trong yên lặng. Còn hai tuần nữa mới tới mùa hoa đỗ quyên (tsutsuji).

Ra đến gian tiền sảnh của khách sạn, Nishidera đứng lại và ngẩng đầu lên nhìn những cánh anh đào kép (yae-zakura). Trên hàng rào, những đóa hoa đỗ quyên của vùng Unzen đã bắt đầu nở. Thế nhưng bên vệ đường, trước chỗ có những cây hoa trà bông kép màu trắng (shiratsubaki), Nishidera lại dừng chân lâu hơn. Chúng là những cây hoa trà to lớn và rợp hoa và không có gì phải lấy làm lạ vì chúng có mặt ở khắp nơi, nhưng Nishidera làm như anh mới được nhìn lần đầu trong đời.

Nishidera quay lại hỏi tôi:

– Cậu có nói với tớ rằng cậu hoàn toàn cô độc, nhưng xin hỏi cậu, trong thế giới của người chết, ngay hoa cũng không tồn tại hay sao?

– Đúng rồi! Nếu như có hoa, tớ đâu phải cảm thấy cô độc. Thế nhưng việc người sống như cậu lại để đầu óc vào những đóa hoa trà trắng, đã làm cho người chết như tớ cảm thấy không được yên tâm. Có phải là màu trắng của hoa trà đã làm cậu nhớ lại sự trinh trắng của Tsujiko?

Lúc đó, Nishidera mới bước ra khỏi tàng hoa trà màu trắng. Tôi nói với anh:

– Chỗ này là cánh cửa để vào địa ngục đây. Tiếng kêu réo như địa ngục của nó không khác gì ở Noboribetsu. Đúng là trên mặt đất đá vùng này, đâu đâu cũng

thấy màu vàng nhạt của diêm sinh bao phủ. Trong khi đó, ở Noboribetsu, đất cả một vùng bình nguyên đều bị nhuộm đỏ nên trông kinh khiếp hơn nhiều. Tớ nhớ khi bước qua những bờ ghềnh trên đó, cậu đã nắm lấy tay Tsujiko. Cậu lại sợ cái đồng hồ của Tsujiko có hề hấn gì không nên mới cất tiếng hỏi thăm khiến cô ấy phải dùng khăn tay quấn nó lại và nhét vào túi trên cái áo vét của cậu. Có đúng không?

Nishidera trả lời:

– Thật tình thì tớ không nhớ đến từng ấy chi tiết.

– Lúc đó hai vợ chồng tớ đang theo dõi cậu và Tsujiko rất sát. Tuy không tỏ ra cho cậu thấy một cách rõ ràng nhưng tụi tớ đã chấp nhận mối tình giữa cậu và

Tsujiko. Do đó, khi tớ đưa vợ và em gái tớ du lịch, tớ đã rủ rê cậu cùng đi tới tận Hokkaidô.

Ở Noboribetsu, em gái tớ đã cố tình nhảy qua những ghềnh đá nguy hiểm cũng như nhìn vào «cánh cửa của địa ngục». Loại bùn nhiều chất diêm sinh ở đó đã được nung nóng không biết bao nhiêu lần từ dưới lòng đất rồi mới phun lên. Tuy chỉ là một lỗ phun hỏa nhỏ nhưng bên lề của lòng chảo địa ngục ấy, cô em gái của tớ vẫn bước tung tăng, không chút e dè. Utako và tớ phải đứng cách đó một khoảng để theo dõi hai người vì Utako không chịu nổi mùi diêm sinh từ khói nước nóng bốc lên. Khi hơi nước đó, dưới ảnh hưởng của luồng gió, trùm lên làm mờ hình ảnh của Tsujiko, tớ còn thấy bộ âu phục trắng của cô đang đổi qua màu vàng nhạt. Tối hôm đó, cô em

của tớ đã hóa thành một bộ xương trắng nằm trong hồ nước sôi sùng sục của địa ngục. Ngay cả bộ xương của cô cũng đã thấm trọn màu của diêm sinh.

Đầu Nishidera hơi rủ xuống. Tôi vẫn tiếp tục:

– Cô em tớ cũng đã làm một chuyện không phải. Khi trở về quán trọ, tớ và cậu vào bồn ngâm thì cả Utako lẫn Tsujiko cũng lần lượt bước vào phòng tắm. Việc này đã làm cho tớ hơi thắc mắc. Ở Noboribetsu có chế độ nam nữ tắm chung (kon'yoku) cho mọi người, khách nào không chịu được cảnh đó thì đừng đi tắm, hoặc là phải ở cách xa nơi đặt bồn tắm. Do đó, khi tớ vừa vào ngâm thì đã lấy giữ khoảng cách thật xa so với góc bên kia của căn phòng để những ai có tính cả thẹn đều cảm thấy thoải mái. Trong gian phòng tắm (yudono) rộng rãi, người ta

đã đặt nhiều bồn tắm (yubune) với chất nước khác nhau, cho nên dù đều có mặt trong cùng một gian phòng tắm, khách không bắt buộc phải ngâm chung trong một bồn. Đến lúc hơi nước nóng bốc lên, hình ảnh người đang ngâm trong mấy bồn khác cũng trở nên mờ nhạt, không còn ai nhận ra ai nữa. Thế nhưng tớ nghĩ rằng lúc cô em gái tớ bước vào, cô ấy có vẻ đang hớn hở.

Nishidera bảo:

– Lúc ấy tớ còn trẻ nên cũng thiếu kinh nghiệm. Tớ nghĩ nếu mình coi sự trẻ trung là chuyện chẳng có gì xấu xa thì dù Tsujiko có nhìn tớ khỏa thân, tớ cũng không nề hà nên mới bước vào phòng tắm lúc đó. Đáng lẽ tớ không nên làm gì để Tsujiko phải cảm thấy bị xúc phạm và như thế, mọi sự sẽ diễn ra tốt đẹp. Sau câu chuyện đó, tớ chỉ còn biết ân hận.

Đáng lẽ tớ cần phải cẩn thận hơn để khỏi coi thường tình cảm của một cô gái trẻ khi lộ nguyên hình đàn ông trước mặt cô ta.

– Thế nhưng sau đó Tsujiko đã tìm đến phòng cậu?

– Đúng như thế thật. Tsujiko không làm gì để chống cự tớ cả. Bây giờ nghĩ lại, tớ đã không hiểu rằng việc cô ấy tự tiện bước vào phòng tắm là một điều may mắn cho tớ. Nhưng nay nó đã trở thành nguyên nhân một nỗi ân hận mà giờ đây tớ còn cảm thấy. Sau lần gặp gỡ đó, tớ đã bắt Tsujiko phải trở về phòng cũ nhưng không ngờ thái độ đó đã gây ra cái chết của cô. Nếu tớ tiếp tục giữ cô ấy lại, ôm ấp cô và cả hai cùng nhau ngủ cho đến sáng thì có lẽ cô ấy không đến nỗi phải chết. Chẳng qua tớ sợ cậu biết chuyện nên đã tìm cách bắt cô ấy về phòng. Tớ

nhớ là phòng cô ngủ nằm kế bên phòng vợ chồng cậu. Tsujiko đã không trở về căn phòng đó mà đi thẳng vào cánh cửa địa ngục để tìm cái chết. Tớ không hiểu tại sao cô ấy phải chọn cái chết cho nên đã hối hận mãi là nếu hôm đó, mình cứ ôm lấy cô cho đến sáng thì cô không có lý do gì để chết cả.

– Tại sao em gái tớ chết thì chính vợ chồng tớ cũng không hiểu nốt. Một phần cũng vì cậu không hề hé môi cho tớ biết chuyện đã xảy ra đêm hôm đó. Cậu đã giấu diếm nó suốt mười năm trời.

– Làm sao tớ có thể nói chuyện đó ra, hử cậu! Tớ muốn cậu tin tưởng rằng cho đến lúc chết, Tsujiko hãy còn trinh trắng. Vả lại, câu chuyện đó đâu phải là bí mật của một mình tớ. Có thể nó còn là bí mật của Tsujiko. Vì muốn bảo vệ nó mà nàng đã chọn cái chết.

– Hôm đó tớ đã nhận ra rằng trong vẻ kinh hoàng và đau xót của cậu có một cái gì khác thường. Vợ chồng tớ cho rằng đó là dấu hiệu tình yêu của cậu đối với Tsujiko nên không hề nghi ngờ gì về cậu cả. Tớ chỉ nghĩ đó là một sự bất cẩn mà em gái mình đã gây ra nên cứ xin lỗi cậu mãi. Chẳng ngờ thái độ của bọn tớ chỉ càng làm cho cậu đau khổ thêm thôi.

– Đúng là như thế!

– Vợ chồng tớ không thể nào nghĩ rằng trong một phút bi phẫn khi thấy danh dự của một người con gái bị xúc phạm mà cô em mình lại đi tìm cái chết. Có thể việc này đã đến từ nỗi sợ hãi là tình yêu của cô ấy đối với cậu sẽ không kéo được lâu dài. Tình cảm này đã dồn cô ấy vào thế tuyệt vọng chẳng? Tuy chuyện đã xưa nhưng cậu có nhớ là tớ có lần cho rằng có thể cô ấy chỉ trượt chân ngã và

rơi xuống hố.

Thế nhưng làm sao giải thích chuyện giữa đêm hôm, một người con gái lại có đủ động lực để một mình tìm đến cánh cửa địa ngục kia, ngoài sự quyết tâm đi tìm cái chết.

– Tuy vậy, mười năm sau, khi nghe lời tố thổ lộ, chắc cậu rõ được nguyên do cái chết của Tsujiko rồi chứ?

– Nghe cậu nói xong, tớ nghĩ ít nhất mình đã hiểu phần nào. Tớ không xem cậu như người đã giết cô em tớ nhưng không thể ngờ sự thể là như vậy.

– Còn tớ thì ngay lúc đó và mãi đến bây giờ vẫn không hiểu chút nào tình cảm của cô ấy!

– Cần gì phải dùng lời lẽ để trình bày. Cứ để như thế lại hay hơn.

– Tớ đã thử phân tích tình cảm Tsujiko có trong lúc đó. Nào là phần nộ, hối hận, tuyệt vọng, xấu hổ, kinh ngạc... và tự hỏi đâu là nguyên nhân cái chết của cô. Thế nhưng tớ vẫn không tìm ra! Một phần Tsujiko không hề cự tuyệt tớ và tớ cũng không thấy có sự khiếp hãi hay ghét bỏ nào nơi cô ấy cả.

– Tớ nghĩ rằng cô em tớ không dùng cái chết như một lời kháng nghị đối với cậu đâu.

– Sau khi ấy, có lần tớ nghĩ rằng Tsujiko đã bị bủa vây bởi một tình cảm tự khinh ghét, một tình cảm mà cô ấy không thể bộc lộ. Tớ đã dựa trên kinh nghiệm của mình để suy ra như thế. Bởi vì từ khi Tsujiko chết đi, tớ đã bắt đầu sống với tình cảm tự khinh ghét mình. Hối hận, âu sầu và khổ não... Không biết tự lúc nào, bao nhiêu thứ đó đã ngấm

vào người và bấu chặt xương cốt tớ mất rồi.

– Có lẽ Tsujiko cũng mang trong lòng tình cảm khinh ghét như thế chẳng? Vào cái đêm đi tìm cái chết, rõ ràng là cô ấy có lý do để cảm thấy mình bị cậu ghét bỏ?

– Không phải! Tình cảm khinh ghét của tớ chỉ là khinh ghét chính mình chứ có liên quan gì đến Tsujiko! Biết đâu, Tsujiko lại nhìn trong tình cảm tự khinh ghét của tớ những hình ảnh đẹp về con người của tớ? Nếu như đêm hôm đó, Tsujiko cảm thấy mình bị tình cảm tự khinh ghét kia bủa vây thì đầu mối của điều đó chính là tớ. Cho nên tình cảm tự khinh ghét của tớ cũng là đầu mối cái chết của Tsujiko. Nàng đâm ra tự ghét bỏ và trong đêm đó, muốn xóa sạch hình bóng con người mình khỏi mặt đất. Bởi

vì ở thế giới bên kia, làm gì còn có tình cảm tự khinh ghét, đúng không?

– Ủ! Không.

– Đối với tớ, Tsujiko là người mà đầu tiên, tớ được thấy cái dáng khỏa thân trong gian phòng tắm rộng nhòa hơi nước của buổi chiều hôm đó và đến đêm, lại được ôm ấp cô ấy giữa vòng tay, để rồi sáng hôm sau, nàng chỉ còn là một bộ xương trắng. Da thịt của nàng đã hoàn toàn tan biến vào trong lớp nước bùn của địa ngục.

Đang nói như thế nhưng mắt Nishidera không nhìn xuống chân anh mà chỉ chăm chú nhìn về phía ngọn núi nằm ở bên kia nơi gọi là địa ngục.

– Cậu đã giữ kín câu chuyện đó suốt mười năm, thế sao nay lại đem ra thổ lộ

cho tớ nghe? Nếu cứ giữ mãi bí mật đó thì có phải đẹp cho cả cậu lẫn Tsujiko không?

– Lý do là Makiko, vợ tớ, đã rõ. Nếu tớ nói cho cho bà ấy nghe được thì có thổ lộ cho cậu cũng chả sao. Chắc cậu khó chịu khi biết chuyện, nhưng thực tình, tớ không muốn bộc bạch cho Makiko, chỉ vì bà ấy đã linh cảm được điều đó.

Makiko được chị Utako, vợ cậu, kể cho nghe về cái chết của Tsujiko. Vợ tớ đã khám phá ngay là đằng sau cái chết của Tsujiko có cái gì bị ém nhẹm.

– Phần tớ thì từ khi nghe cậu thổ lộ, tớ không còn thấy thoải mái khi đến nhà cậu chơi và cũng e ngại khi đứng trước chị Makiko. Có thể là thái độ của tớ đã đào sâu thêm mối hiểm nghi trong lòng chị ấy.

– Không đâu. Trước khi thổ lộ cho cậu thì tớ đã trình bày trước với Makiko rồi.

– Té ra là vậy.

– Tớ đã trình bày nó như một chuyện thuộc về quá khứ, thế nhưng đối với Makiko, đó không phải là chuyện đã qua hẳn mà vẫn còn tiếp diễn trong hiện tại. Tuy một phần là do đầu óc của vợ tớ hơi bất bình thường nhưng dường như bà ấy đang ở trong trạng thái không phân biệt được Tsujiko là người đã chết hay người đang sống. Bà đã ghen với Tsujiko như thể ghen với một người còn sống. Bà đã gây ra nhiều vụ rắc rối cho tớ, lúc thì bỏ nhà ra đi, lúc lại đòi chết. Rồi đến lượt tớ cũng không biết là Tsujiko đã chết hay còn sống? Suy đi nghĩ lại, tình cảm của Makiko vị tất đã là hoang tưởng hay vô căn cứ. Giả dụ trường hợp Utako, vợ cậu,

chị ấy cảm thấy thỏa mãn khi nghĩ mình và chồng là hai kẻ yêu nhau thắm thiết nên hiện giờ vẫn chấp nhận sống đơn thân. Nhìn vào chị Utako, không ai nghĩ rằng chị chỉ sống có phần nửa vì không còn cậu bên cạnh. Cho nên thật khó lòng nói một cách dứt khoát là Tsujiko đã chết hẳn. Người vẫn nghĩ rằng Tsujiko hãy còn sống và đang yêu tớ không phải là tớ nhưng chính là bà vợ của tớ đấy.

– Chỉ sống với nhau một buổi tối mà đã dám tìm đến cái chết thì tình yêu của cô em gái tớ đối với cậu chắc phải mãnh liệt lắm. Có khi cô ấy muốn thỏa mãn tình yêu đó trong một khoảng thời gian cực ngắn bằng cách đem số mạng của mình đánh đổi lấy.

– Vợ tớ cũng nói “Em sẽ chết cho anh xem!” Phải chăng bà ấy nghĩ rằng cứ sống như thế này, mình sẽ không thể

ăn thua đủ với Tsujiko, người chỉ sống một đêm rồi chết. Không biết bao lần bà ấy đã khóc và nói với tớ: “Em đã quyết định xong chỗ mình phải đi” nghĩa là nơi bà sẽ đến để tìm cái chết. Dù tớ có cản vãn, bà ấy vẫn không chịu nói là ở đâu. Nhưng dù có biết, tớ cũng không thể làm gì khác.

Được chừng một năm rưỡi, bà ấy mới bắt đầu hé lộ. Đó chính là vùng Unzen này. Vì bà đã nghĩ rằng nếu như mình nằm chết trên rặng núi nằm đằng sau Unzen, chắc là không ai có thể kiếm ra.

– Có phải vì lý do đó mà nãy giờ cậu cứ nhìn về hướng núi ấy không?

– Đúng! Ở giữa những thân thông đỏ mà lại giống như thông đen đỏ, chỉ thấy toàn là những bụi cây đang nhú

mầm, trông chúng xanh tốt và tràn trề sức sống. Vợ tớ định bụng sẽ được chết ở đây. Tớ đã tính đi một mình đến viếng Unzen mà không cho bà ấy biết. Thế nhưng tớ không ngờ là Unzen cũng giống Noboribetsu. Hôm nay, tớ đã hiểu chỗ giống nhau của chúng nên cảm thấy sợ hãi. Vợ tớ lớn lên ở cảng Moji⁴ nên đã có lần theo đám nữ sinh trung học đi tham quan vùng Unzen này rồi. Có lẽ bà ấy nhớ lại ấn tượng có từ thời trẻ nên đã chọn Unzen làm chỗ để chết chăng? Tuy vậy, cũng có thể Makiko chọn Unzen vì giữa Unzen và Noboribetsu có nhiều điểm tương đồng. Điều đó thì bà ấy không hề nói tớ hay. Cho nên đối với tớ, nếu địa ngục ở Unzen có giống với Noboribetsu thì chẳng qua đó là một sự tình cờ. Thế nhưng trên thực tế, có lẽ không

⁴ Thành phố cảng nằm trên đảo Kyushu, Từ năm 1963, đã trở thành một khu vực trực thuộc tỉnh Kita Kyushu. Do đó, Unzen không xa Moji là bao.

thể nào tình cờ đến cỡ đó đâu nhỉ?

– Còn tớ thì sau cái chết của cô em và mãi mãi về sau, tớ hoàn toàn không hình dung ra được những nỗi đau khổ mà cậu và chị Makiko phải gánh chịu.

– Tâm trạng tự khinh ghét của tớ thì từ khi Tsujiko mất đi, tớ vẫn còn giữ nguyên kể cả lúc cưới Makiko làm vợ. Giờ đây, tớ đã có dịp nhìn thấy cận kề ngọn núi nơi nàng muốn đến để chết. Một nơi phải nói là quá xa so với Tôkyô.

Tôi nói với Nishidera:

– Hokkaidô hay Kyushu, hiện nay là cực Bắc và cực Nam nước Nhật. Tớ cứ ngỡ là cậu đến Unzen này để tìm cái chết nên đâm ra lo lắng.

– Không đến nỗi! Tớ chỉ đến Unzen để tìm ngọn núi mà vợ tớ nói mình sẽ

đến thôi. Chuyện Makiko thổ lộ là mình muốn tìm đến đây để chết đã xảy ra từ mười năm về trước. Trong vòng mười năm đó, nhiều lần tớ đã muốn đến để nhìn ngọn núi này.

Sau khi đi một vòng xem cảnh địa ngục, Nishidera đã về lại khách sạn.

Hai bên bờ con sông nơi dòng nước nóng nồng mùi diêm sinh đang trôi, những đóa hoa đỗ quỳen nhỏ bé dễ thương của vùng Unzen đã nở trước mùa nhờ hơi nhiệt đó. Trên bờ lẽ con đường lớn, đã thấy những tia nước nóng đang bắn lên.

Từ cửa sổ khách sạn, Nishidera vẫn nhìn đắm đắm về phía ngọn núi nằm bên kia thung lũng địa ngục.

Đêm đến, khi những làn khói từ hơi

nước nóng tỏa ra ở lưng chừng núi, tiếng động của địa ngục nghe càng mạnh mẽ hơn.

Tôi vẫn còn có mặt ở trong phòng cho đến lúc Nishidera thực sự đi vào giấc ngủ. Còn về lý do tại sao Nishidera lại cứ nhìn về phía ngọn núi nằm đằng sau Unzen thì tôi có cảm tưởng là, qua câu chuyện vừa kể, mình vẫn chưa giải thích được rõ ràng⁵.

(Văn Nghệ Xuân Thu số đặc biệt

(số 16), ra ngày 23/5/1950)

Dịch ngày 20/8/2023

⁵ Thường thì địa ngục nằm trong lòng đất nơi kẻ sa xuống đó vĩnh viễn bị trừng phạt nhưng tín ngưỡng dân gian Nhật Bản lại cho rằng địa ngục vốn nằm trên núi và chỉ có tính cách tạm thời cho đến khi kẻ sa xuống đó chuộc hết tội lỗi. Tuy nhiên nếu Kawabata không đề cập đến hay giải thích ở đây thì chắc mỗi người chúng ta chỉ nên tự hiểu theo lối mình..

Xuất xứ:

Kawabata Yasunari, Bungô kaidan kessakushuu (Kawabata Yasunari, Văn hào quái đàm kiệt tác tập) “Tập tiểu thuyết kinh dị xuất sắc” của nhà văn Kawabata Yasunari, do Azuma Masao tuyển chọn, Chikuma Bunbô xuất bản tháng 7/2006, Tôkyô, trang 264–277.

Bên lề tác phẩm:

Nội dung có thể hơi rắc rối do tác giả lập luận nhiều.

Về ý tưởng tình yêu có thể bất chấp không gian hay thời gian thì ngoài truyện “Địa ngục” (*Jigoku*, 1950) nói trên, Kawabata còn đề cập đến trong các tiểu phẩm như “Chết chung vì tình” (*Shinjuu*, 1926), “Vượt qua cái chết” (*Fuji*, 1963) vv... Tuy nhiên, “Địa ngục”,

với bối cảnh kinh dị của vùng suối nước nóng Unzen ở Nagasaki, nhà văn đã giúp chúng ta tưởng tượng được rằng không riêng tình yêu mà những tình cảm khác của con người như ghen tuông, hận thù, báo oán, cô độc... đều có thể tồn tại ở bên kia lằn ranh sinh tử.

Thủ pháp trò chuyện với người chết sử dụng ở đây cũng đáng gọi là một lối viết độc đáo, có thể do ảnh hưởng của trường phái Tân cảm giác (Neo-sensualism) của phương Tây đến với văn hào trong những năm tháng hồi đầu văn nghiệp. Xin xem thêm “Khúc tình ca” (Jo-jôka, 1932) để xác minh điều đó. Ta còn để ý thấy Kawabata là một người khá tò mò và bị ám ảnh bởi cái chết. Ông muốn tìm hiểu cả những gì xảy ra giữa người sống và thế giới của những linh hồn.

http://chimvie3.free.fr/92/nguyennam-tran/NNT_KawabataYasunari_DiaNguc_092.htm

